

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE ANALIZA KONČNEGA POROČILA O IZVEDBI SPLOŠNE MATURE 2016

Erika Semen

Sektor za raziskave in razvoj, Državni izpitni center

VSEBINA

UVOD	2
1. del: ANALIZA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE	2
1. Osnovni podatki	2
2. Mnenja ravnateljev o splošni maturi	3
3. Zunanji člani šolske maturitetne komisije	12
4. Orodje za analizo izkazanega znanja ob zaključku srednje šole	13
5. Izvedba splošne mature	15
2. del: ANALIZA KONČNEGA POROČILA O IZVEDBI SPLOŠNE MATURE	18
6. Ocena posredovanih informacij	18
7. Ocena sodelovanja z maturitetnimi organi in ustanovami	19
8. Ocena ustreznosti maturitetnih predpisov	21
9. Kršitve pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda	24
10. Pritožbe in ugovori	24
11. Prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami	25
SKLEP	30

Jezikovni pregled: Tanja Svenšek

UVOD

Vprašalnik za ravnatelje, v katerega je vključeno tudi končno poročilo o izvedbi splošne mature, izpolnjujejo tiste izobraževalne ustanove, ki izvajajo splošno maturo. Namenjen je ugotavljanju stališč ravnateljev do splošne mature, odkrivanju težav in nejasnosti pri njeni izvedbi in pridobivanju predlogov za njeno izboljšanje.

Vprašalnik smo v septembru 2016 ob razglasitvi rezultatov jesenskega izpitnega roka splošne mature 2016 objavili na spletni strani Rica (eRic za ravnatelje), izpolnjevanje pa je potekalo elektronsko.

Analiza vprašalnika za ravnatelje s poročilom o izvedbi splošne mature je prikazana po vrstnem redu vprašanj iz vprašalnika. Številka poglavja označuje sklop iz vprašalnika, posamezne analize pa so prikazane v razpredelnični ali grafični obliki.

ANALIZA VPRAŠALNIKA ZA RAVNATELJE

1 Osnovni podatki

- 1.1 Šifra šole
- 1.2 Vrsta gimnazije
- 1.3 Število oddelkov v 4. letniku gimnazijskega izobraževalnega programa
- 1.4 Število oddelkov maturitetnega tečaja

V šolskem letu 2015/2016 je splošno maturo izvajalo 84 organizacij vse so tudi odgovorile na anketni vprašalnik za ravnatelje (100 %; leta 2015: 98,8 %).

Vrsta gimnazije	Število gimnazij	Število oddelkov v 4. letniku	Število oddelkov maturitetnega tečaja
Gimnazija*	51	182	15
Strokovna gimnazija**	22	39	0
Oboje***	10	51	2
Ljudska univerza	1	0	1
Skupaj	84	272	18

* Gimnazija: »splošna« in klasična; vanjo so uvrščene tudi gimnazije s športnimi oddelki

** Strokovna gimnazija: ekonomska, tehniška in umetniška

*** Oboje: gimnazija in strokovna gimnazija

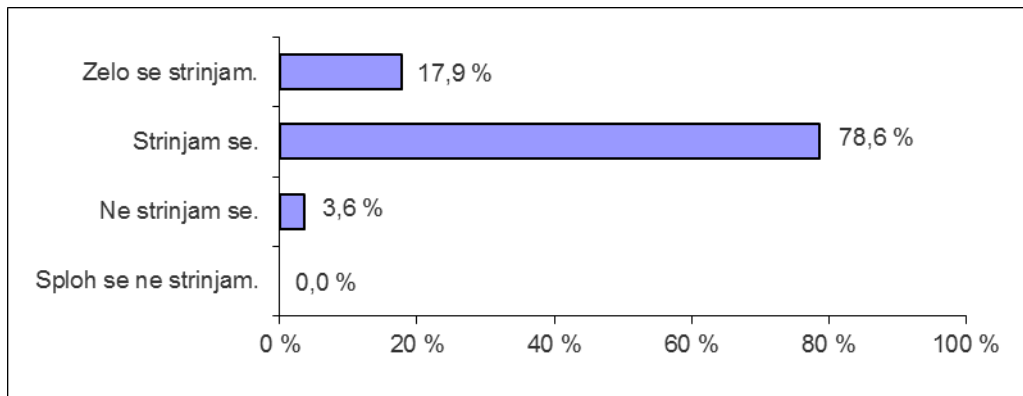
2 Mnenja ravnateljev o splošni maturi

Ocenite strinjanje s trditvami o splošni maturi.

- 2.1 *Splošna matura daje primeren okvir za boljše končno znanje dijakov.*
- 2.2 *Splošna matura s predmetnimi izpitnimi katalogi vpliva na izboljšanje kakovosti poučevanja.*
- 2.3 *Življenje in delo v srednji šoli se tako zelo podrejata ciljem splošne mature, da to negativno vpliva na širšo razgledanost dijakov.*
- 2.4 *V zbornici sta se okrepili sodelovanje in timsko delo med učitelji, ki izvajajo priprave na splošno maturo.*
- 2.5 *Usposabljanja za zunanje ocenjevalce pozitivno vplivajo na ocenjevanje dijakov pri pouku.*
- 2.6 *Ob boljšem poznavanju pravil in kriterijev znanja postaja zaključek šolskega leta vsako leto mirnejši.*
- 2.7 *Zaradi splošne mature so dijaki vznemirjeni.*

Možni odgovori: *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.* / *Ne strinjam se.* / *Sploh se ne strinjam.*

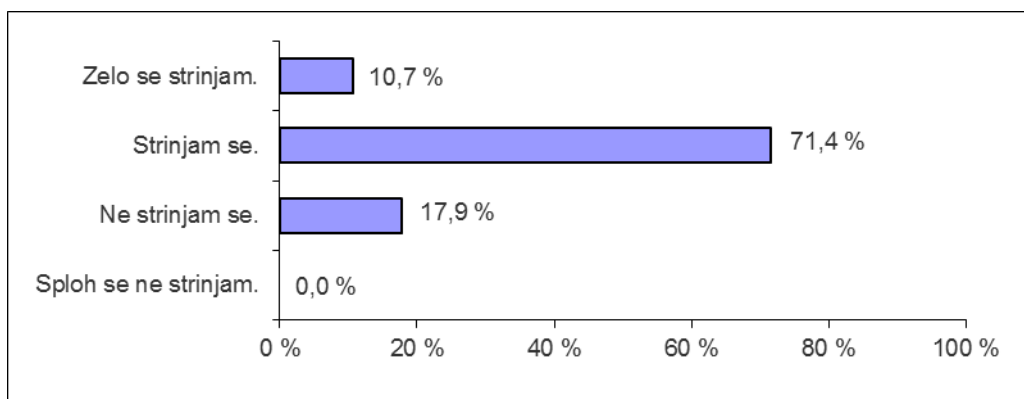
2.1 Splošna matura daje primeren okvir za boljše končno znanje dijakov.

Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 96,5 % (leta 2015: 94,0 %).

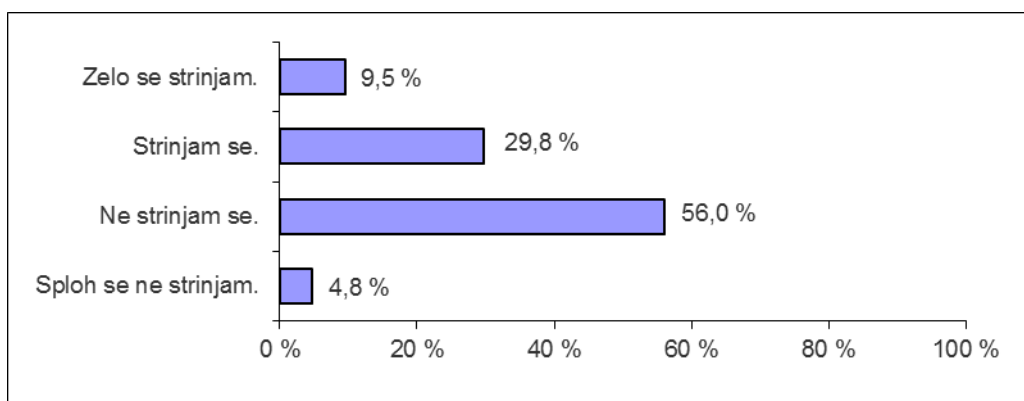
2.2 Splošna matura s predmetnimi izpitnimi katalogi vpliva na izboljšanje kakovosti poučevanja.

Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 82,1 % (leta 2015: 89,2 %).

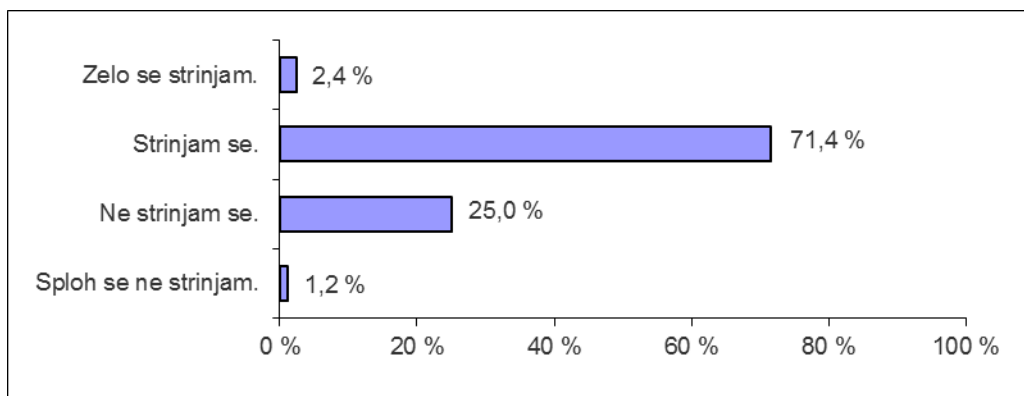
2.3 Življenje in delo v srednji šoli se tako zelo podrejata ciljem splošne mature, da to negativno vpliva na širšo razgledanost dijakov.

Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 39,3 % (leta 2015: 42,1 %).

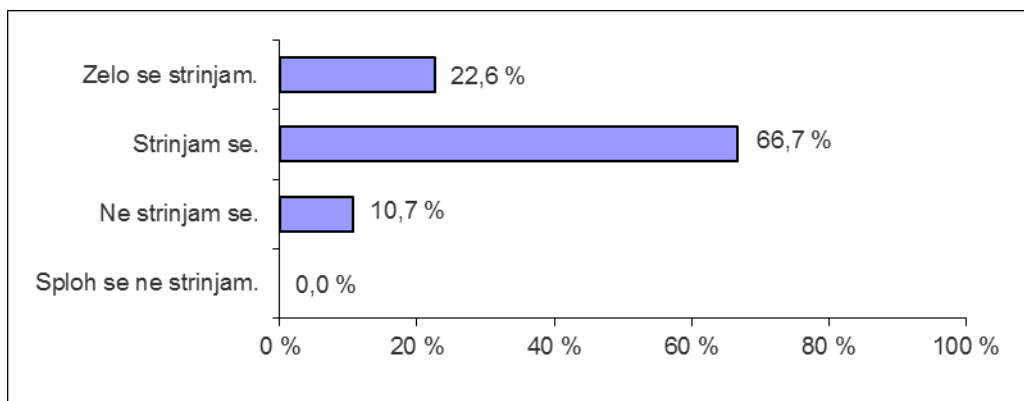
2.4 V zbornici sta se okrepili sodelovanje in timsko delo med učitelji, ki izvajajo priprave na splošno maturo.

Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 72,8 % (leta 2015: 72,3 %).

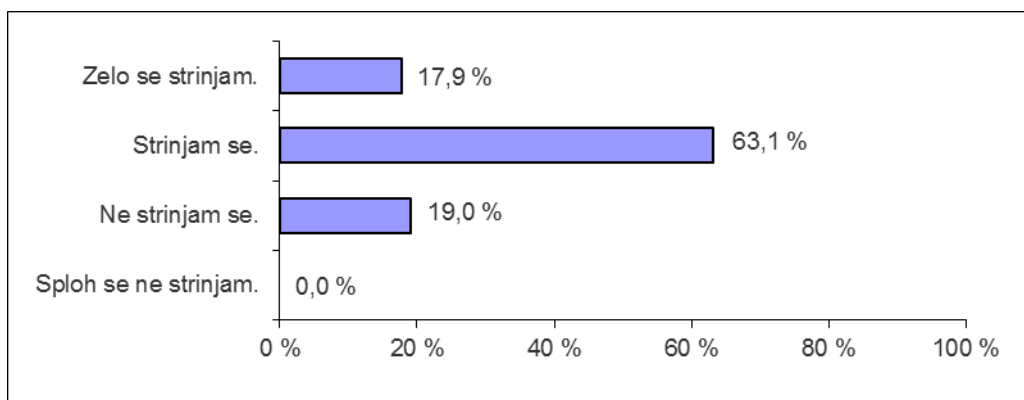
2.5 Usposabljanja za zunanje ocenjevalce pozitivno vplivajo na ocenjevanje dijakov pri pouku.

Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 89,3 % (leta 2015: 90,4 %).

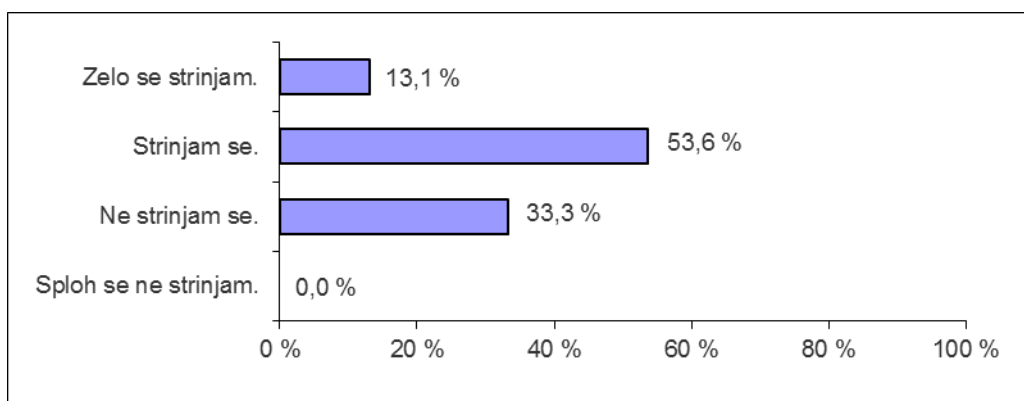
2.6 Ob boljšem poznavanju pravil in kriterijev znanja postaja zaključek šolskega leta vsako leto mirnejši.

Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 81,0 % (leta 2015: 80,8 %).

2.7 Zaradi splošne mature so dijaki vznemirjeni.

Število odgovorov: 84.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 66,7 % (leta 2015: 69,9 %).

Pri trditvi 2.7 ste izbrali Zelo se strinjam oziroma Strinjam se, zato v nadaljevanju označite vzroke za vznemirjenost dijakov.

2.7.1 Prezahtevna izpitna snov

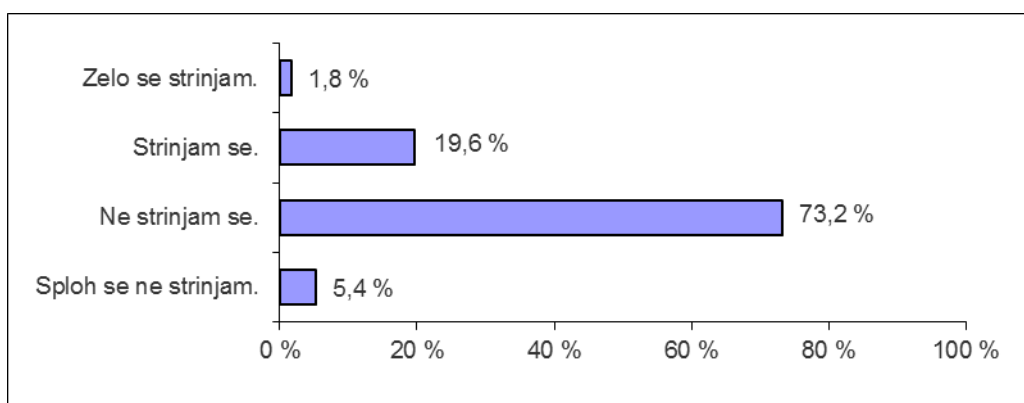
2.7.2 Preobsežna izpitna snov

2.7.3 Čezmerno spodbujanje učiteljev za boljši uspeh dijakov

2.7.4 Zaradi vpisa na univerzo

V nadaljevanju (trditve od 2.7.1 do 2.7.4) so bili v analizo pri vprašanju o vzrokih za vznemirjenost dijakov vključeni samo tisti ravnatelji, ki so pri trditvi 2.7 izbrali *Zelo se strinjam* oziroma *Strinjam se* (56 ravnateljev; 66,7 %). Štirje vzroki (od 2.7.1 do 2.7.4) so bili ravnateljem ponujeni na izbiro, lahko pa so zapisali tudi druge.

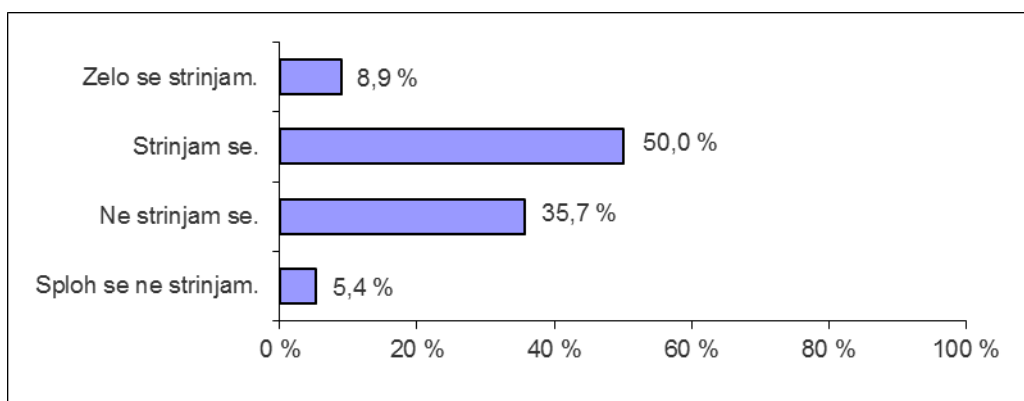
2.7.1 Prezahtevna izpitna snov

Število odgovorov: 56.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 21,4 % (leta 2015: 22,4 %).

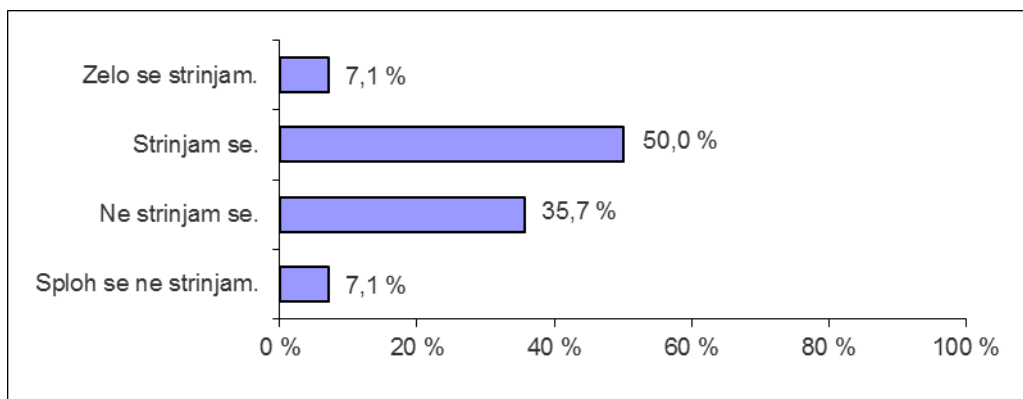
2.7.2 Preobsežna izpitna snov

Število odgovorov: 56.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 58,9 % (leta 2015: 62,1 %).

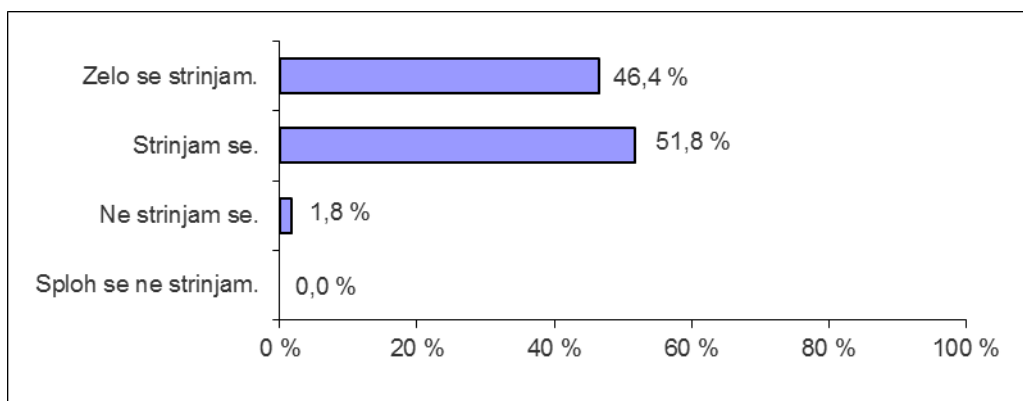
2.7.3 Čezmerno spodbujanje učiteljev za boljši uspeh dijakov

Število odgovorov: 56.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 57,1 % (leta 2015: 53,4 %).

2.7.4 Zaradi vpisa na univerzo

Število odgovorov: 56.

Odgovora *Zelo se strinjam.* / *Strinjam se.*: 98,2 % (leta 2015: 96,5 %).

Šest ravnateljev je navedlo tudi druge vzroke za vznemirjenost dijakov, in sicer: visoka pričakovanja staršev, koledar splošne mature se pokriva s sprejemnimi izpiti na umetniških akademijah, dijaki niso pripravljeni na maturo zaradi tega, ker se ne učijo, dijaki so prvič v situaciji, ko je vse odvisno od njih, pri pisanju ni olajševalnih okoliščin ali ponovnega ocenjevanja.

2.8 Kako se priprava na maturitetne izpite odraža pri pouku?

- *Pouk je preveč vezan na pripravo na maturitetne izpite.*
- *Pouk je primerno vezan na pripravo na maturitetne izpite.*
- *Pouk je premalo vezan na pripravo na maturitetne izpite.*

Z vprašanjem 2.8 smo želeli izvedeti, kako se priprava na maturitetne predmete odraža pri pouku. Več kot tri četrtine ravnateljev je odgovorilo, da je pouk primerno vezan na pripravo na maturitetne izpite (78,2 %; preglednica 2.8).

Preglednica 2.8: Kako se priprava na maturitetne izpite odraža pri pouku?

	Število	Odstotek
Pouk je preveč vezan na pripravo na maturitetne izpite.	17	20,2 %
Pouk je primerno vezan na pripravo na maturitetne izpite.	66	78,6 %
Pouk je premalo vezan na pripravo na maturitetne izpite.	1	1,2 %
SKUPAJ	84	100,0 %

2.9 Ali se strinjate z uvedbo dveh ravni (še VR) pri vseh izbirnih maturitetnih predmetih?

Izberete lahko več ponujenih odgovorov.

- *Ne.*
- *Da, po fazah.*
- *Da, sočasno pri vseh predmetih.*
- *Da, sočasno s spremembo učnih načrtov.*
- *Da, z uvedbo povišane ocenjevalne lestvice.*

2.10 Če bi uvedli dve ravni (tudi VR) pri izbirnih predmetih, bi maturant lahko pri splošnem uspehu zbral več kot 34 točk. Ali se strinjate s spremembo največjega števila točk za splošni uspeh?

- *Da.*
- *Ne.*

Odgovor Da: *Prosimo, utemeljite svoj odgovor.*

Odgovor Ne: *Ali se strinjate, da bi smel dijak opravljati več predmetov na višji ravni, pri splošnem uspehu pa bi se upoštevala dva z največjim številom točk?*

- *Da.*
- *Ne.*

V letošnjem letu smo od ravnateljev prvič želeli izvedeti, kakšno je njihovo mnenje o uvedbi dveh ravni (osnovna in višja) pri vseh izbirnih predmetih. Na voljo je bilo pet ponujenih odgovorov (preglednica 2.9) in ravnatelji so imeli možnost, da jih izberejo več; en odgovor (1) je bil proti uvedbi, štiri (2–5) pa za uvedbo dveh ravni. Njihove izbire so prikazane v preglednici 2.9 – kombinacije. Za uvedbo se je opredelilo 56 ravnateljev (odgovori *Da*), proti uvedbi pa 26 ravnateljev (odgovor *Ne*). Nenavadno je, da je en ravnatelj izbral odgovor *Ne* in odgovor *Da, sočasno pri vseh predmetih*. En ravnatelj na to vprašanje ni odgovoril in to utemeljil takole: *Tu se žal ne morem opredeliti kar z DA ali NE, ker je problem mature vezan na širšo problematiko sistema zaključka šolanja in vpisov na fakultete. Kot ravnatelj šole z*

različnimi programi sem dolžan varovati interese celotne šole, predvsem pa strok, ki jih z izobraževalnimi programi pokrivamo.

Preglednica 2.9: Ali se strinjate z uvedbo dveh ravni (še VR) pri vseh izbirnih maturitetnih predmetih?

Odgovori	Število	Odstotek
<u>1</u> : Ne.	27	32,1 %
<u>2</u> : Da, po fazah.	18	21,4 %
<u>3</u> : Da, sočasno pri vseh predmetih.	26	31,0 %
<u>4</u> : Da, sočasno s spremembo učnih načrtov.	14	16,7 %
<u>5</u> : Da, z uvedbo povišane ocenjevalne lestvice.	18	21,4 %
Brez odgovora	1	1,2 %

Preglednica 2.9 – kombinacije

Število *	<u>1</u> : Ne	<u>2</u> : Da, ...	<u>3</u> : Da, ...	<u>4</u> : Da, ...	<u>5</u> : Da, ...
26	x				
1	x		x		
15		x			
2		x			x
1		x	x		x
14			x		
6			x		x
2			x	x	
2			x	x	x
7				x	
3				x	x
4					x

* Število: število organizacij z odgovori 1–5 (označeni z x)

V nadaljevanju so ravnatelji odgovarjali na vprašanje, ali se strinjajo s spremembo največjega števila točk za splošni uspeh. Preglednica 2.10 prikazuje odgovore tistih, ki so se opredelili za uvedbo dveh ravni (57 ravnatelj; upoštevan je tudi ravnatelj, ki je hkrati izbral odgovor proti in za uvedbo). Za spremembo se jih je opredelilo 28, proti spremembi pa 29.

Preglednica 2.10: Če bi uvedli dve ravni (tudi VR) pri izbirnih predmetih, bi maturant lahko pri splošnem uspehu zbral več kot 34 točk. Ali se strinjate s spremembo največjega števila točk za splošni uspeh?

	Število	Odstotek
Da.	28	33,3 %
Ne.	29	34,5 %
SKUPAJ	57	67,8 %

Ravnatelji, ki so se opredelili proti spremembi največjega števila točk za splošni uspeh (29), so odgovarjali na vprašanje, ali se strinjajo, da bi smel dijak opravljati več predmetov na višji ravni, pri splošnem uspehu pa bi se upoštevala dva z največjim številom točk (preglednica 2.10 – odgovor *Ne*). Strinjanje je izrazilo 27 ravnateljev, dva pa sta bila proti.

Preglednica 2.10 – odgovor *Ne*: Ali se strinjate, da bi smel dijak opravljati več predmetov na višji ravni, pri splošnem uspehu pa bi se upoštevala dva z največjim številom točk?

	Število	Odstotek
Da.	27	32,1 %
Ne.	2	2,4 %
SKUPAJ	29	34,5 %

Ravnatelji, ki pa so se strinjali s spremembo največjega števila točk za splošni uspeh (28), so lahko utemeljili svoj odgovor (preglednica 2.10 – odgovor *Da*). Utemeljitve so raznolike, zato so prikazane v celoti.

Preglednica 2.10 – odgovor *Da*: Prosimo, utemeljite svoj odgovor.

Bilo bi bolj enakopravno.
Bolj bi izenačili naravoslovce in družboslovce.
Brez ustrezne korekcije ocenjevanja na dveh ravneh ne bo mogoče izpeljati.
Če bi dijak opravljal vse predmete na višjem nivoju, bo dosegel 40 točk.
Če dijak opravlja izbirni predmet na višji ravni, se poveča tudi število točk (kot je to sedaj pri npr. matematiki).
Da bi bilo bolj pravično za vse dijake.
Dijaki bi imeli možnost izkazati odličnost tudi pri izbirnih predmetih in bi se to tudi upoštevalo pri oceni splošnega uspeha.
Dijaki bi lahko na ta način uveljavili svoja močnejša področja.
Enakovredna obravnava, končno število točk glede na realno doseženo število.
Glede na opaženo nezmožnost sprejema kakršnegakoli sklepa o drugačnem vrednotenju mature bo to morda edina možna sprememba pri vrednotenju splošne mature, ki bo bolj 'pošteno' ovrednotila znanje gimnazijcev. Poznam možne posledice – tudi 2. predmet pri poklicni maturi na dveh ravneh. Se strinjam, toda še vedno bo možnost za več točk pri splošni maturi. Apeliram – ne širiti učnih načrtov zaradi ravni, spremeniti je potrebno tip nalog, ki bo zahteval drugačen pouk – projektno usmerjen, aktiven, medpredmetni, problemski – samo to lahko kvalitativno vpliva na pouk v gimnazijah.
Logična rešitev ob uvedbi ravni zahtevnosti pri izbirnih predmetih.
Mislím, da je to logično. Problem je bolj v tem, da se število točk jemlje kot merilo za vpis na fakultete. S tem pa se ne strinjam.
Na ta način bi vsak dijak lahko izkoristil prednost na svojem močnem področju.
Naj bo razvidno, koliko je res široko njegovo znanje.
Nujno se mora povečati glede na zahtevnost obeh matur razlika v točkah med splošno in poklicno maturo, da bodo dijaki pravičneje razporejeni pri vpisu na univerzitetne študije.
Ob pogoju, da so različni predmeti med seboj enakopravni, je logično, da bi se dijaku priznale vse dosežene točke.

Posledica odgovora, da sem za dve ravni pri vseh izbirnih maturitetnih predmetih z uvedbo povišane ocenjevalne lestvice.
Potrebno je le vzpostaviti okvire za primerno vrednotenje za nazaj in vsebinsko pošteno popraviti razmerja z rezultati poklicne mature.
Prav je, da boljši dijaki dobijo več točk.
Sedanja lestvica ocenjevanja je diskriminatorna do gimnazijcev v primerjavi s srednje strokovnimi programi. Z učnimi načrti, ki zahtevajo znanje na nižji ravni in z manj urami, so dijaki SSI, privilegirani napram gimnazijcem, saj veliko lažje pridejo v točkovni razred (od 22 do 27 točk), kar omogoča vpis na 90 % fakultet. Če gledamo strogo pragmatično, se je smiselno vpisati v gimnazijski program le, če želiš študirati medicino, farmacijo, psihologijo in potrebuješ več kot 27 točk. To so ugotovile svetovalne delavke po OŠ in starši, zato se bo vpis na gimnazije še zmanjševal. Problem gimnazij ni v premajhni kvaliteti programa, temveč v napačni točkovni lestvici, ki objektivno ne vrednoti znanja. To se lahko ugotovi povsem objektivno s primerjavo programov (ure in nivo zahtevnosti znanja), primerjava težavnosti obeh matur, eksternost in na drugi strani internost ocenjevanja (očitne razlike lahko opazimo že na splošni maturi pri 20% internem delu). Potrebno je zagotoviti spoštovanje zakona o visokem šolstvu in dovoliti napredovanje za dijake SSI po strokovni vertikali, kjer naj bodo izenačeni ali v rahli prednosti pred gimnazijci. Če bomo vzdigovali zahtevnost gimnazijskega programa in ne bomo spremenili lestvice, bodo gimnazije izginile iz manjših mest in obrobja države, saj sem prepričan, da bo s sedanjim trendom čez 10 let v gimnazijskem programu manj kot 20 % populacije.
Seštevek točk se z večjim številom predmetov na višji ravni posledično povečuje.
Tako bodo bolj realna razmerja.
To se mi zdi bolj pošteno.
Točke so samo stvar razporeda kandidatov, kot vpisni pogoj jih je možno vedno preračunati.
Večje možnosti bi imeli dijaki, ki jim bolj ležijo naravoslovni predmeti.
Zaradi jasnejše preglednosti dosežkov.
Zato, ker bi posledično izkazal višjo kakovost znanja (na višji taksonomski stopnji)
Želimo, da so predmeti enakovredno ovrednoteni (8 točk) in s tem končni rezultat 40 točk.

3 Zunanji člani šolske maturitetne komisije (ŠMK)

3.1 Ali je Državna komisija v letošnjem letu imenovala zunanje člane ŠMK (predstavnike ZRSŠ in univerz) na vaši organizaciji?

- Da.
- Ne.

3.2 Ali ste v letošnjem letu na seje ŠMK vabili zunanje člane ŠMK?

- Da.
- Ne.

3.3 Ali so se v letošnjem letu zunanji člani ŠMK odzivali na vaša vabila k sodelovanju na seje ŠMK?

- Da.
- Ne.
- Občasno (ne vedno).

3.4 Kakšno je vaše mnenje o sodelovanju zunanjih članov v ŠMK?

- Sodelovanje zunanjih članov v ŠMK ni smiselno.
- Sodelovanje zunanjih članov v ŠMK je smiselno in naj se ohrani v dosedanji obliki.
- Sodelovanje zunanjih članov v ŠMK je smiselno, vendar naj se v prihodnje spremeni.

Napišite predloge za sodelovanje zunanjih članov v ŠMK v prihodnje.

Državna komisija je imenovala zunanje člane ŠMK (predstavnike ZRSŠ in univerz) na 65 organizacij od 84 (77,4 %). Od teh jih je na seje ŠMK povabilo 61 organizacij (72,6 %), zunanji člani pa so se na vabila odzivali redno na 35 organizacijah (41,7 %) in občasno na 16 organizacijah (19,0 %). Mnenja predsednikov ŠMK o sodelovanju zunanjih članov v ŠMK prikazuje **preglednica 3**. Sodelovanje zunanjih članov v ŠMK ni smiselno za 39 ravnateljev (46,4 %; leta 2015: 53,0 %), za 45 ravnateljev pa je smiselno. Od teh jih 42 meni, naj se sodelovanje ohrani v dosedanji obliki (50,0 %; leta 2015: 39,8 %), trije pa, naj se v prihodnje spremeni – en se sprašuje, kako spodbuditi interes zunanjih članov, drugi, naj bo sodelovanje zunanjih članov aktivno, in ne zgolj formalnost, tretji pa komentira, da je zavzetost za sodelovanje odvisna od posameznega člana.

Preglednica 3: Mnenja predsednikov ŠMK o sodelovanju zunanjih članov v ŠMK

	Število	Odstotek
Sodelovanje zunanjih članov v ŠMK ni smiselno.	39	46,4 %
Sodelovanje zunanjih članov v ŠMK je smiselno in naj se ohrani v dosedanji obliki.	42	50,0 %
Sodelovanje zunanjih članov v ŠMK je smiselno, vendar naj se v prihodnje spremeni.	3	3,6 %
SKUPAJ	84	100,0 %

4 Orodje za analizo izkazanega znanja ob zaključku srednje šole

4.1 Kako pogosto na šoli uporabljate Orodje za analizo izkazanega znanja?

- Nikoli.
- Občasno.
- Pogosto.

4.2 Katere analize opravljate z Orodjem za analizo izkazanega znanja?

Izberete lahko več ponujenih odgovorov.

- Analizo splošnega uspeha.
- Analizo uspeha pri predmetu po (točkovnih) ocenah.
- Analizo uspeha pri predmetu po ocenah v zaključnem letniku.
- Analizo uspeha pri predmetu po odstotnih točkah.
- Analizo uspeha pri posameznih delih izpita (notranji, zunanji del) po odstotnih točkah.
- Analizo dodane vrednosti.
- Analize po nalogah.

Lahko zapišete tudi druge analize, ki jih opravljate z Orodjem za analizo izkazanega znanja.

4.3 S kom vse razpravljate o analizah?

Izberete lahko več ponujenih odgovorov.

- V ožjem krogu (s pomočnikom, svetovalnim delavcem ipd.)
- Z učitelji na pedagoški konferenci.
- V predmetnih aktivih.
- Z učitelji pri individualnih pogovorih.
- Na svetu staršev.
- Na svetu šole.

Lahko zapišete tudi drugo.

4.4 Katere izboljšave uvajate na šoli na podlagi analiz, opravljenih z Orodjem za analizo izkazanega znanja?

Izberete lahko več ponujenih odgovorov.

- Ugotovitve o izkazanem znanju ob zaključku srednje šole umeščamo v LDN (letni delovni načrt).
- V procesu samoevalvacije se analize uporabljajo za izboljšave dela na šoli.
- Ugotovitve o izkazanem znanju ob zaključku srednje šole upoštevamo pri usposabljanju in delu učiteljev za naslednja šolska leta.
- Poskušamo izboljšati medletne trende uspeha dijakov pri posameznih učiteljih.
- Poskušamo izboljšati rezultate pri splošni maturi glede na sorodne šole.

Lahko zapišete tudi druge izboljšave.

Orodje za analizo izkazanega znanja ob zaključku srednje šole je podprto z nacionalnimi podatki o splošni maturi od leta 2002 dalje. Šolam omogoča analize na treh ravneh šolskega sistema: nacionalni, šolski in razredni.

4.1 Uporaba

Največ ravnateljev odgovarja, da Orodje za analizo izkazanega znanja uporabljajo občasno (75,0 %; leta 2015: 73,5 %), drugi najpogostejši odgovor je pogosto (11,9 %; leta 2015: 16,9 %), najmanj pa je takih, ki ga ne uporabljajo nikoli (13,1 %; leta 2015: 9,6 %; **preglednica 4.1**).

Preglednica 4.1: Kako pogosto na šoli uporabljate Orodje za analizo izkazanega znanja?

	Število	Odstotek
Nikoli.	11	13,1 %
Občasno.	63	75,0 %
Pogosto.	10	11,9 %
SKUPAJ	84	100,0 %

4.2 Analize

Z Orodjem za analizo izkazanega znanja opravljajo ravnatelji največ analiz splošnega uspeha (81,0 %), najmanj pa analiz dodane vrednosti (26,2 %; **preglednica 4.2**).

Preglednica 4.2: Katere analize opravljate z Orodjem za analizo izkazanega znanja?

	Število	Odstotek
Analizo splošnega uspeha.	68	81,0 %
Analizo uspeha pri predmetu po (točkovnih) ocenah.	61	72,6 %
Analizo uspeha pri predmetu po ocenah v zaključnem letniku.	48	57,1 %
Analizo uspeha pri predmetu po odstotnih točkah.	34	40,5 %
Analizo uspeha pri posameznih delih izpita (notranji, zunanji del) po odstotnih točkah.	30	35,7 %
Analizo dodane vrednosti.	22	26,2 %
Analize po nalogah.	26	31,0 %

4.3 Razprave o analizah

Ravnatelji o analizah najpogosteje (nad 50 %) razpravljajo z učitelji na pedagoški konferenci (60,7 %), v predmetnih aktivih (56,0 %) in v ožjem krogu s pomočnikom ali svetovalnim delavcem (53,6 %), manj pogosto (pod 50 %) pa z učitelji na individualnih pogovorih (41,7 %), na svetu staršev (26,2 %) in na svetu šole (19,0 %; **preglednica 4.3**).

Preglednica 4.3: S kom vse razpravljate o analizah?

	Število	Odstotek
V ožjem krogu (s pomočnikom, svetovalnim delavcem ipd.)	45	53,6 %
Z učitelji na pedagoški konferenci.	51	60,7 %
V predmetnih aktivih.	47	56,0 %
Z učitelji na individualnih pogovorih.	35	41,7 %
Na svetu staršev.	22	26,2 %
Na svetu šole.	16	19,0 %

4.4 Izboljšave v šoli

Šole na podlagi analiz uvajajo različne izboljšave (**preglednica 4.4**): ugotovitve o izkazanem znanju ob zaključku srednje šole uporabljajo za izboljšanje dela na šoli v procesu samoevalvacije (71,4 %), pri usposabljanju in delu učiteljev za naslednja šolska leta (44,0 %), pri izboljšanju medletnih trendov uspeha dijakov pri posameznih učiteljih (35,7 %), pri izboljšanju rezultatov pri splošni maturi glede na sorodne šole (33,3 %) in pri umeščanju ugotovitev v letni delovni načrt (28,6 %). En ravnatelj dodaja, da poskušajo na šoli izboljšati tudi rezultate pri določenih predmetih.

Preglednica 4.4: Katere izboljšave uvajate na šoli na podlagi analiz, opravljenih z Orodjem za analizo izkazanega znanja?

	Število	Odstotek
Ugotovitve o izkazanem znanju ob zaključku srednje šole umeščamo v LDN (letni delovni načrt).	24	28,6 %
V procesu samoevalvacije se analize uporabljajo za izboljšave dela na šoli.	60	71,4 %
Ugotovitve o izkazanem znanju ob zaključku srednje šole upoštevamo pri delu in usposabljanju učiteljev za naslednja šolska leta.	37	44,0 %
Poskušamo izboljšati medletne trende uspeha dijakov pri posameznih učiteljih.	30	35,7 %
Poskušamo izboljšati rezultate pri splošni maturi glede na sorodne šole.	28	33,3 %

Predlog ene šole je, naj se v Orodje za analizo izkazanega znanja vključijo tudi rezultati jesenskega izpitnega roka.

5 Izvedba splošne mature

5.1 Navedite težave pri izvedbi splošne mature v letošnjem letu.

5.2 Katere ukrepe predlagate za izboljšanje splošne mature?

5.1 Težave pri izvedbi splošne mature

Na vprašanje o težavah pri izvedbi splošne mature je odgovorilo 9 ravnateljev od skupaj 84 (10,7 %; **preglednica 5.1**). Najpogosteje navedene težave so bile povezane s kandidati s

posebnimi potrebami, npr. neprimeren računalniški program za izvedbo pisnega dela izpita, zagotavljanje zadostnega števila prostorov in nadzornih učiteljev zaradi različnih skupin, še posebej skupin s kandidati z različnim časom pisanja in različnimi predmeti (predlog je, da dijaki opravljajo časovno usklajene pisne dele pri različnih predmetih v istem prostoru), postavlja se tudi vprašanje o smiselnosti podaljšanega časa pisanja za 100 % pri kandidatih s težavo v koncentraciji. Druge posamične težave so bile: težavna organizacija pouka za nižje letnike med izvajanjem mature, neusklajenost šolskega in maturitetnega koledarja, neprimerni pogoji za slušno razumevanje, saj se pri poslušanju težko izključi šum okolice, vedno večje število kandidatov štiriletnih strokovnih šol, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature (število učiteljev se zaradi manjšega vpisa zmanjšuje), potrdila o opravljenem posameznem izpitu splošne mature niso bila dostavljena na šolo. En ravnatelj tudi komentira, da prepisovanje odgovorov na ocenjevalni obrazec, kjer morajo dijaki s svinčnikom podčrtovati in s kemičnim svinčnikom obkrožiti odgovor, ne sodi v zrelostni izpit.

Preglednica 5.1: Težave pri izvedbi splošne mature v letu 2016

Brez težav. (75)
Izvedba pisnega dela maturitetnega izpita pri dijaku s posebnimi potrebami (neprimeren računalniški program).
Kombinacija mature in pouka za nižje letnike.
Največ težav je z izvedbo mature dijakov, ki imajo prilagoditve (npr. podaljšan čas pisanja). Vprašanje je, ali so nekatere prilagoditve smiselne (npr. podaljšan čas pisanja za 100 % pri težavah s koncentracijo – po našem mnenju pozitivno vpliva okoli 25 % podaljšan čas, več pa ne). Ker smo šola z velikim številom izbirnih predmetov, predvsem v jesenskem izpitnem roku, velikokrat maturo iz določenega predmeta opravlja le en do trije dijaki. Zelo bi nam bilo z vidika organizacije v pomoč, če bi lahko dijaki v istem prostoru pisali več različnih predmetov (ne le dva), pri katerih je pisni del časovno usklajen.
Največja težava iz leta v leto je večje število kandidatov 4-letnih strokovnih šol pri opravljanju dodatnega izbirnega maturitetnega predmeta, število članov učiteljskega zbora se pa zaradi manjšega vpisa zmanjšuje.
Neusklajenost šolskega koledarja in maturitetnega koledarja, v času mature moramo izvajati pouk in dejavnosti po LDN.
Še vedno ocenjujemo, da prepisovanje na liste za odgovore, kjer morajo dijaki s svinčnikom podčrtovati in s kemičnim svinčnikom obkrožiti odgovor, ne sodi v proces zrelostnega izpita.
Težave so s številom skupin zaradi dijakov s posebnimi potrebami. Lani trije, skupaj s poklicno maturo 10 dodatnih prostorov in 20 nadzornih učiteljev poleg rednih skupin.
Zagotoviti primerne pogoje za slušno razumevanje, težko izključimo šum okolice.
Že dve leti zapored smo imeli težavo s spričevali. Leta 2015 je bil del naših maturitetnih spričeval dostavljen na Ekonomsko šolo Celje in smo jih šli iskat tja, letos pa ni bilo potrtil za t. i. 5. predmet. Namesto da bi se na šoli v miru pripravili na vnaprej najavljeno slavnostno podelitev maturitetnih spričeval, se ukvarjamo z logistiko, ker je nekdo malomarno opravil svoje delo.

5.2 Ukrepi za izboljšanje splošne mature

Ukrepe za izboljšanje splošne mature je predlagalo 14 ravnateljev od skupaj 84 (16,7 %; **preglednica 5.2**). Trije predlogi so povezani z ustnimi izpiti: en ravnatelj ugotavlja, da opravljanje izpitov v juniju otežuje zaključek pouka, drugi predlaga, naj se ustni izpiti izvajajo v maju in tretji, naj se ukinejo. Dva ravnatelja predlagata, naj dijaki sočasno opravljajo več

kot dva različna predmeta z enakim časom pisanja v istem prostoru. Drugi njihovi posamični predlogi so: nadzorni učitelji pri pisnih izpitih naj bodo tudi laboranti, zunanjih nadzornih učiteljev naj šole ne razporejajo k dijakom s posebnimi potrebami, ki imajo podaljšan čas tudi do 100 %, dijakom s posebnimi potrebami naj se pri izvedbi pisnih izpitov nudi več pomoči, na izpitni poli za geografijo naj bo označeno število prilog, postopki za prenašanje gradiva med dvema stavbama naj se poenostavijo, čas za pisanje eseja pri slovenščini naj se podaljša, kandidatom naj se omogoči vpogled v izpitne pole na spletu s kodo, ki jo prejmejo ob pisanju. Predloga dveh ravnateljev sta bila konceptualne narave: (1) splošno maturo naj se posodobi v skladu s sodobnimi pristopi poučevanja, (2) univerza naj se jasno opredeli do mature – jo potrebuje ali ne, redefinira naj se pojem splošne izobrazbe, ki naj jo na nacionalni ravni skladno z razvojnimi smernicami družbe določijo vrhunski strokovnjaki z različnih področij, na tej podlagi naj se reorganizira mreža šol in oblikuje nacionalna matura, ki bo dajala uporabne rezultate.

Preglednica 5.2: Ukrepi za izboljšanje splošne mature

Brez predlogov. (70)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nujno je treba redefinirati pojem SPLOŠNA IZOBRAZBA. 2. Splošno izobrazbo morajo na nacionalni ravni določiti vrhunski strokovnjaki (akademiki) z različnih znanstvenih področij, skladno z razvojnimi smernicami družbe, nikakor se v te strukture ne smejo vključevati ravnatelji, ki nerealno gledamo na problem skozi prizmo zagotavljanja zadostnega vpisa, še manj pa politika. 3. Na podlagi tega se lahko oblikuje nacionalno preverjanje – matura, ki bo dalo uporabne rezultate, še prej pa se reorganizira mreža šol. 4. Univerza se mora jasno opredeliti do sistema mature. Ga potrebuje ali je zgolj prelaganje njihovega dela (sprejemnih izpitov) na srednje šole.
Koledar ustnih izpitov otežuje zaključek pouka (junija).
Na poli za geografijo bi lahko označili število prilog. Sedaj sta označeni npr. dve strani, pa se lahko zgodi, da sta namesto treh na eni strani dve prilogi (mogoče je podobno pri zgodovini). Letos se je zgodilo, da en dijak enega vprašanja pri slovenščini ni imel natisnjene. Verjamem, da so takšne napake mogoče tudi pri drugih predmetih.
Nadzorni delavci pri pisnih delih naj bodo tudi laboranti.
Poenostavitev postopkov za prenašanje gradiva med dvema stavbama.
Pohvalno je, da so rezultati znani prej, pohvalno je, da za slušno razumevanje uporabljamo aplikacijo. Predlagamo, da imajo dijaki pri slovenščini za pisanje več časa.
Posodobitve glede na sodoben pristop k poučevanju.
Predlog predčasnih ustnih izpitov (maj, in ne konec junija).
Ukinitev ustnega dela mature.
Več pomoči pri izvedbi pisnega izpita za dijake s posebnimi potrebami.
V kolikor obstaja enak čas pisanja maturitetnega izpita, predlagamo, da bi se istočasno v istem prostoru pisala več kot dva predmeta.
Združevanje predmetov, kjer je malo dijakov: Na naši šoli v jesenskem izpitnem roku bi zaradi pomanjkanja kadra želeli združevati predmete, ki so po času enako dolgi – do neke določene številke dijakov v razredu.
Zunanjih nadzornih učiteljev naj šole ne razporejajo k dijakom s posebnimi potrebami, ki imajo podaljšan čas tudi do 100 %.
Želimo, da omogočite vpogled v izpitne pole na internetu, s kodo, ki jo kandidat dobi ob pisanju mature.

ANALIZA KONČNEGA POROČILA O IZVEDBI SPLOŠNE MATURE

6 Ocena posredovanih informacij

Informacije (natančnost, pravočasnost in nedvoumnost), ki jih posredujejo maturitetni organi in ustanove, ocenite z DA oziroma NE.

6.1 Informacije DK SM

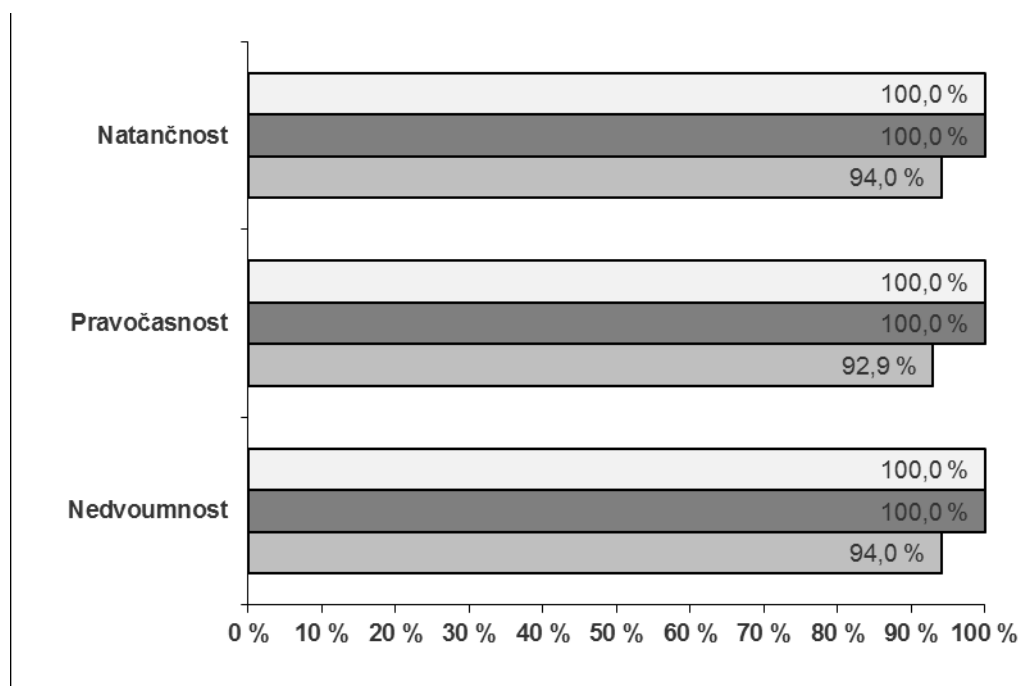
6.2 Informacije Rica

6.3 Informacije MIZŠ

Ravnatelji so z odgovori *Da/Ne* ocenjevali natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, ki so jih organizacije za izvedbo splošne mature prejele od DK SM, od Rica in od MIZŠ. Delež pozitivnih odgovorov (*Da*) za posredovane informacije prikazuje **slika 6**.

Analiza odgovorov pokaže, da ravnatelji pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, ki jih posredujejo DK SM, Ric in MIZŠ, saj deleži pozitivnih ocen v vseh primerih presegajo 92 %.

Slika 6: Deleži pozitivnih odgovorov (*Da*) za posredovane informacije

Če so ravnatelji pri posredovanih informacijah izbrali odgovor *Ne*, so ga lahko tudi podrobneje pojasnili (**preglednica 7**).

Preglednica 7: Pojasnila za odgovor *Ne*

MIZŠ: Maturitetni koledar za naslednje šolsko leto je prepozno objavljen.

MIZŠ: Z ministrstva ni informacij.

7 Ocena sodelovanja z maturitetnimi organi in ustanovami

7.1 Sodelovanje z maturitetnimi organi in ustanovami ocenite z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

Sodelovanje z DK SM

Sodelovanje z Ricem

Sodelovanje z MIZŠ

7.2 V pripombah navedite razloge, ki pojasnjujejo vašo oceno v 7.1.

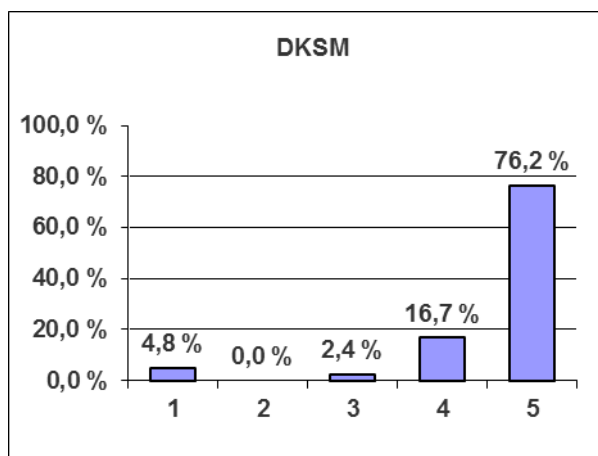
Sodelovanje z DK SM

Sodelovanje z Ricem

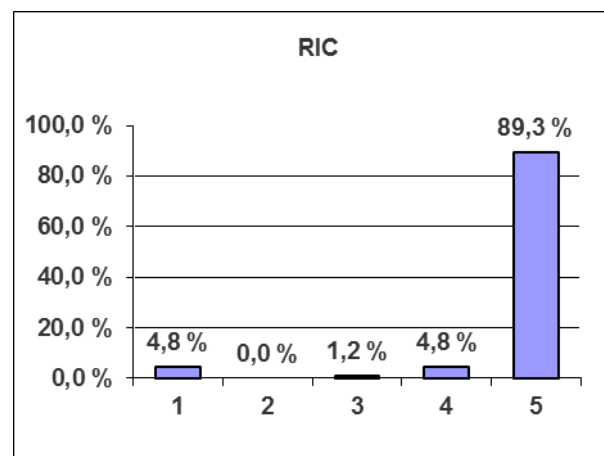
Sodelovanje z MIZŠ

7.1 Sodelovanje z maturitetnimi organi in ustanovami – ocena sodelovanja

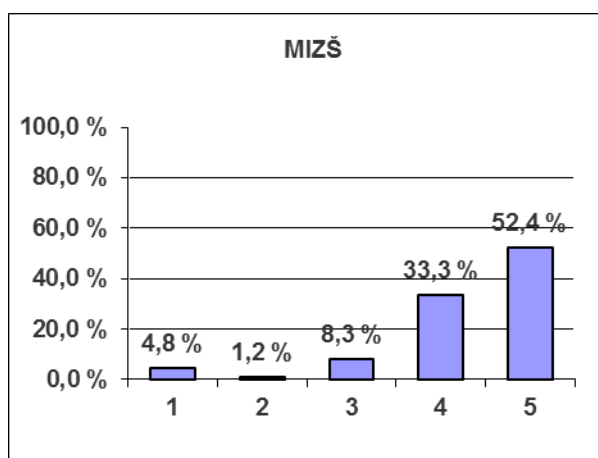
Grafi spodaj prikazujejo porazdelitev ocen od 1 do 5 v odstotnih točkah, ki so jih ravnatelji za sodelovanje dodelili maturitetnim organom in ustanovam.

Povprečna ocena je **4,6**.

Povprečna ocena je **4,7**.

Povprečna ocena je **4,3**.

Povprečne ocene za sodelovanje so visoke (nad 4,3) in se gibljejo od 4,3 (MIZŠ) do 4,7 (Ric). Povprečne ocene v letu 2015 so bile: DK SM 4,6; Ric 4,8; MIZŠ 4,1.

7.2 Sodelovanje z maturitetnimi organi in ustanovami – pripombe

Komentarji o sodelovanju z DK SM (1 oziroma 1,2 %)
--

Letni posvet naj ostane, dobrodošlo kdaj tudi na posvetih ravnateljev.
--

Komentarji o sodelovanju z Ricem (2 oziroma 2,4 %)
--

Izjemna pohvala programerjem in logistiki.
--

Vse informacije so pravočasne in jasne.

Komentarji o sodelovanju z MIZŠ (3 oziroma 3,6 %)

Informacije so redke.

Ne prejemamo veliko informacij.

Z ministrstva ni informacij.
----

8 Ocena ustreznosti maturitetnih predpisov

8.1 Ustreznost maturitetnih predpisov ocenite z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično).

- Ustreznost koledarja opravljanja splošne mature
- Ustreznost pravil o varovanju izpitne tajnosti
- Ustreznost izpitnega reda

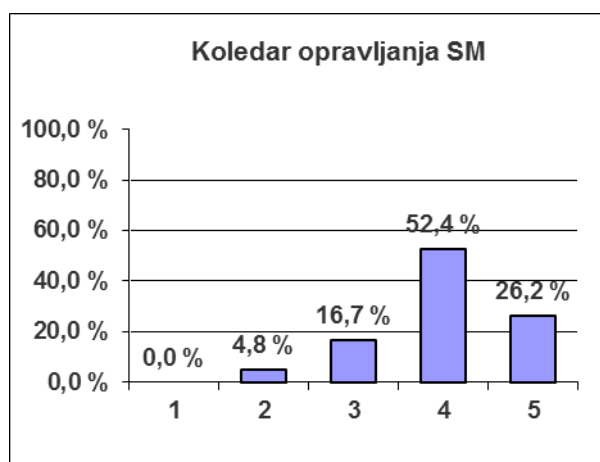
8.2 Lahko vpišete pripombe in predloge k maturitetnim predpisom.

- Ustreznost koledarja opravljanja splošne mature
- Ustreznost pravil o varovanju izpitne tajnosti
- Ustreznost izpitnega reda

8.3 V pripombe lahko vpišete svoja opažanja in predloge za izboljšanje maturitetnih predpisov (npr. za izpitno tajnost in izjemne okoliščine, za določila izpitnega reda).

a) Koledar opravljanja splošne mature

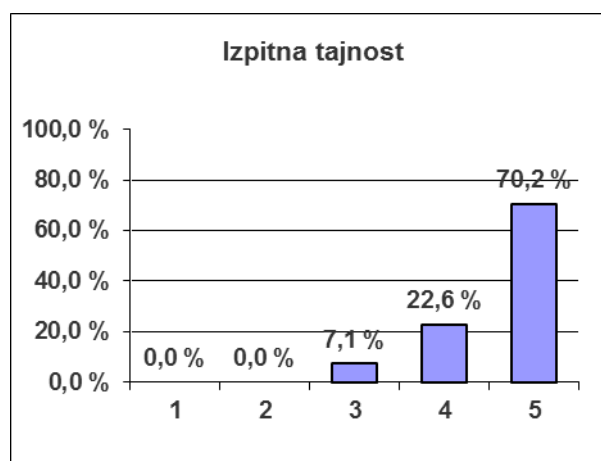
Povprečna ocena za ustreznost koledarja opravljanja splošne mature je **4,0** (leta 2015: 4,0), pripomb pa je bilo 15 (17,9 %). Te zadevajo težave zaradi prekrivanja izvedbe splošne mature s poukom v nižjih letnikih (problem je predvsem čas izvajanja ustnih izpitov v juniju; predlog je prej) oziroma neusklajenost maturitetnega s šolskim koledarjem, premalo časa med pisnimi in ustnimi izpiti, predolgo izvajanje splošne mature v spomladanskem izpitnem roku, sočasno izvajanje splošne in poklicne mature, predolg čas med rokom za prijave in kontrolo prijav za jesenski izpitni rok, neprimeren dan za izvajanje splošne mature (zadnja sobota v avgustu), pohvale pa gredo letošnji zgodnejši objavi rezultatov.

Pripombe in predlogi o ustreznosti koledarja opravljanja splošne mature (15 oziroma 17,9 %)
Čas od začetka prijav na jesenski rok mature (11. julij) do dokončanja postopka prijav (21. julij) je absolutno predolg. Sploh, ker je to čas dopustov.
Datumi ustnih izpitov v juniju otežujejo zaključek pouka ...
Letos je bilo ugodno, da so bili rezultati relativno zgodaj – predlagamo skrajni datum.
Matura naj ne bi potekala v času pouka.
Na naši šoli je problem prekrivanje datumov s poklicno maturo (majhen kolektiv).
Neuskklajenost s šolskim koledarjem.
Predolgo obdobje spomladanskega roka.
Prekrivanje mature in pouka.
Premalo je premora med pisnimi in ustnimi izpiti.
Prestavitev ustnega dela – prej. Ali je nujno, da je matura na zadnji avgust v soboto? Predlog: dan prej.
Preveč posega v pouk in zaključek šolskega leta za nižje letnike.
Še vedno je zelo težko usklajevati šolsko delo ostalih letnikov s potekom maturitetnih izpitov.
Še vedno ni koordinacije med šolskim koledarjem in koledarjem splošne mature.
Težava je v istočasnem izvajanju pouka za ostale letnike in izvajanje mature za zaključni letnik.
Ustni izpiti v času pouka prinašajo organizacijske težave.

b) Pravila o varovanju izpitne tajnosti

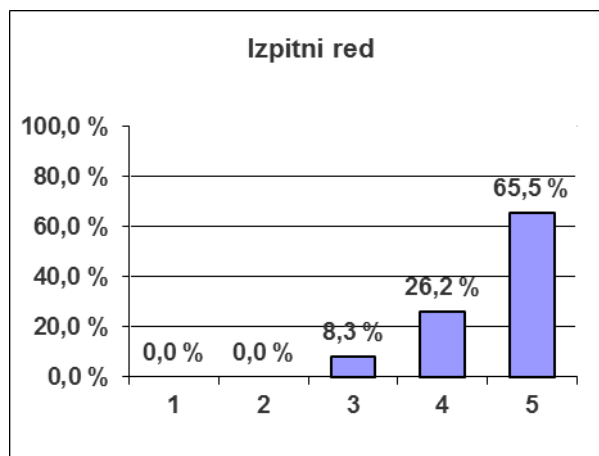
Povprečna ocena za ustreznost pravil o varovanju izpitne tajnosti je bila **4,6** (leta 2015: 4,6), pripomba je bila ena, in sicer, da je v nekaterih primerih prisotnega preveč formaliziranja.

Pripombe in predlogi glede ustreznosti pravil o varovanju izpitne tajnosti (1 oziroma 1,2 %)
V nekaterih primerih pretirano formaliziranje.

c) Izpitni red

Povprečna ocena ustreznosti izpitnega reda je bila **4,6** (leta 2015: 4,6), pripombi pa sta bili dve (2,4 %). Obe, podobno kakor lani, obravnavata »pretirano« število nadzornih učiteljev za malo kandidatov. Enemu ravnatelju se zdi pretiravanje tudi to, da morajo biti dijaki med opravljanjem splošne mature brez ročnih ur

Pripombe in predlogi o ustreznosti izpitnega reda (2 oziroma 2,4 %)

Če imata v jesenskem roku dva predmeta isti čas pisanja, je dopustno, da se pišeta v istem prostoru ob treh nadzornih učiteljih. To je nesmiselno, če vsak predmet opravlja en kandidat ipd. Predlagam dva nadzorna učitelja, če je skupno število kandidatov šest ali manj.

Pretirano: a) en dijak dva nadzorna učitelja b) brez ročnih ur ...

8.3 Opazanja in predlogi za izboljšanje maturitetnih predpisov

Predloge za izboljšanje maturitetnih predpisov je zapisalo sedem ravnateljev: ustni izpit naj se ukine, nadzorni učitelji pri pisnih izpitih naj bodo tudi laboranti, nadzor z zunanjimi učitelji je nepotreben, v skladu z izpitnim redom naj se med pisanjem v učilnicah namestijo ustrezni motilci elektronskih naprav, ki jih ni mogoče odkriti ali opaziti, nekatere šole so nedosledne pri izvajanju maturitetnih pravil, »specialni« koledarji za praktične izpite pri zgodovini in geografiji so odveč, saj pri drugih (podobnih) predmetih, kot npr. pri kemiji in biologiji, niso potrebni. En ravnatelj z oceno *odlično* pozdravlja novo izvedbo slušnega dela izpita pri tujih jezikih.

9 Kršitve pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda

Zapišite število kršitev pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda v spomladanskem in jesenskem izpitnem roku.

Kršitve pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda	Spomladanski izpitni rok (število kršitev)	Jesenski izpitni rok (število kršitev)
Opomin pri pisnem delu izpita	5	1
Opomin pri ustnem delu izpita	3	0
Opomin pri praktičnem delu izpita	0	0
SKUPAJ 2015	8	1

Vseh zabeleženih kršitev pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda je bilo 9 (spomladanski izpitni rok: 8; jesenski izpitni rok: 1). Največ kršitev je bilo za opomin pri pisnem delu izpita (6).

10 Pritožbe in ugovori

Zapišite število pritožb in ugovorov v spomladanskem in jesenskem izpitnem roku.

Pritožbe in ugovori	Spomladanski izpitni rok	Jesenski izpitni rok
Število pritožb na postopek izvedbe ustnega in praktičnega dela izpita oziroma izpitnega nastopa (46. čl. ZMat)	0	0
Število ugodno rešenih pritožb na postopek izvedbe ustnega in praktičnega dela izpita	0	0
Število ugovorov na točke praktičnega dela (49. čl. ZMat)	5	0
Število ugodno rešenih ugovorov na točke praktičnega dela izpita	2	0

Število vseh pritožb in ugovorov na ŠMK SM je bilo 5 (spomladanski izpitni rok: 5; jesenski izpitni rok: 0), ugodno sta bili rešeni 2 (40,0 %).

11 Prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami

11.1 Ali je v letošnjem šolskem letu na vaši šoli potekal prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami?

- Da.
- Ne.

11.2 Z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično) ocenite postavke spodaj.

- Elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami
- Prilagoditve izpitnih pol za kandidate s posebnimi potrebami
- Sodelovanje Rica z vašo šolo pri prilagojenem izvajanju splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami

11.3 V pripombah lahko navedete razloge, ki pojasnjujejo vašo oceno v 11.2.

- Elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami
- Prilagoditve izpitnih pol za kandidate s posebnimi potrebami
- Sodelovanje Rica z vašo šolo pri prilagojenem izvajanju splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami

11.4 Lahko zapišete tudi predloge za izboljšanje.

- Elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami
- Prilagoditve izpitnih pol za kandidate s posebnimi potrebami
- Sodelovanje Rica z vašo šolo pri prilagojenem izvajanju splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami

11.5 Lahko zapišete tudi druge predloge za izboljšanje prilagojenega izvajanja splošne mature.

11.6 Ali podpirate idejo, da se na maturitetnem spričevalu oziroma obvestilu o uspehu zapiše, da je kandidat splošno maturo opravljal na prilagojen način?

- Da.
- Ne.

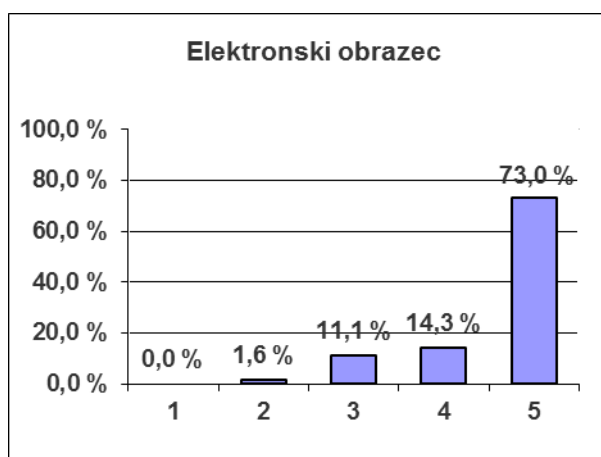
Prilagojen način izvajanja splošne mature omogoča, da tudi kandidati s posebnimi potrebami izkažejo svoje znanje in sposobnosti.

11.1 Število organizacij s prilagojenim načinom izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami

Prilagojen način izvajanja splošne mature je potekal na 64 organizacijah od 84 (77,1 %).

Predstavljene so analize odgovorov ravnateljev tistih organizacij, na katerih je potekal prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami; z grafi je prikazana porazdelitev ocen od 1 do 5 v odstotnih točkah za: a) elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami (program Prijave KPP), b) prilagoditve izpitnih pol in c) sodelovanje Rica in organizacij pri prilagojenem izvajanju splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami. Pod grafi so zapisani tudi predlogi in pripombe ravnateljev za izboljšanje prilagojenega izvajanja splošne mature (deleži so izračunani glede na vseh 84 ravnateljev, ki so izpolnili anketo).

a) Elektronski obrazec za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami

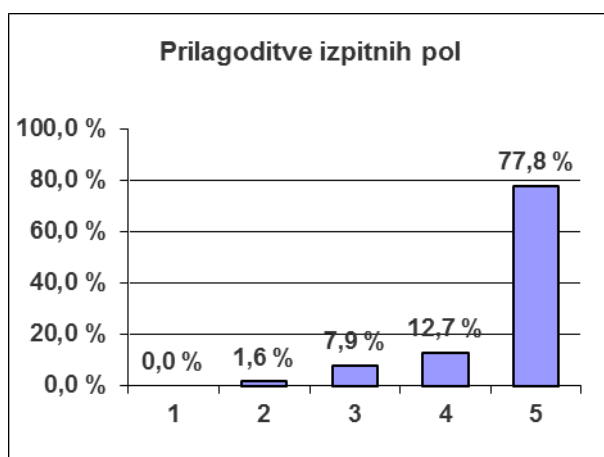

Povprečna ocena je **4,6**.

Pripombe na elektronski obrazec (6 oziroma 7,1 %)
Dvojno delo – izpolnjevanje podatkov in skeniranje/pošiljanje obrazcev.
Možnost vpisa prilagoditev za vse predmete hkrati. Ista baza za prijave in KPP.
Nepregledna preglednica za prilagoditve.
Obrazec je nepregleden.
V redu.
Zapleten.

Predlogi za izboljšanje elektronskega obrazca (3 oziroma 3,6 %)
Drugačen način vnosa podatkov.
Poenostaviti oz. uskladiti izpis obrazca – en vpis za vse predmete (npr. podaljšano pisanje).
Vpis prilagoditev le na enem mestu – bodisi pisni obrazec bodisi elektronski obrazec, morda možnost vnaprej izbranih odgovorov v aplikaciji (kot npr. podaljšanje časa, poseben prostor ...)

b) Prilagoditve izpitnih pol za kandidate s posebnimi potrebami

Povprečna ocena je **4,7**.

Pripombe na prilagoditve izpitnih pol (3 oziroma 3,6 %)

Izpitne pole v resici niso prilagojene posebnim potrebam dijakov.

Podaljšanje pisanja za dijake s hudimi zdravstvenimi težavami ne pomeni nobene pomoči – prilagoditve.

Računalniška izpitna pola ni bila ustrezno pripravljena, problemi pri tiskanju.

Predlogi za izboljšanje prilagoditev izpitnih pol (4 oziroma 4,8 %)

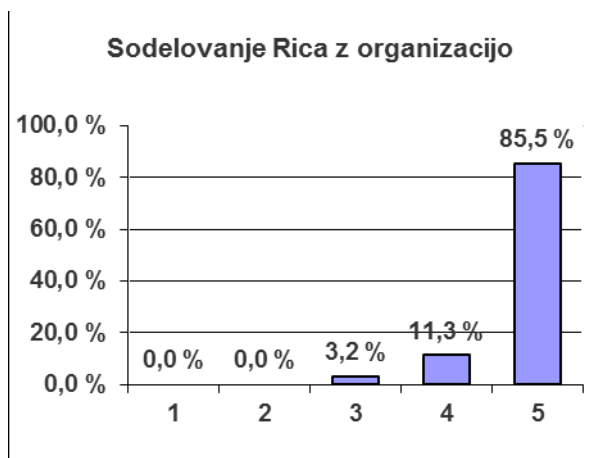
Izrecno je bilo večkrat povedano, da se izpitne pole ne bodo prilagajale na način, ki bi ga dijaki potrebovali (npr. pri slabovidnih sprememba fonta črk v formatu A4).

Prilagojen naj bi bil obseg izpitnih pol.

Pripraviti je potrebno ustrezna gradiva, tudi za predmaturitetni preizkus.

V anketi naj se doda tudi »Ni bilo prilagoditev pol«.

c) Sodelovanje Rica z organizacijo pri prilagojenem izvajanju splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami

Povprečna ocena je **4,8**.

Pripombe na sodelovanje Rica s šolo (2 oziroma 2,4 %)
Potrebno je bilo veliko usklajevanja.
Ric nas o spremembi sklepa pri kandidatu ni obvestil.

Predlogi za izboljšanje sodelovanja Rica s šolo (0 oziroma 0,0 %)
---

d) Drugi predlogi za izboljšanje prilagojenega izvajanja splošne mature

Druge predloge so imeli štirje ravnatelji.

Drugi predlogi (4 oziroma 4,8 %)
Do sedaj pripravljena pisna gradiva Rica za izvajanje splošne mature za dijake s posebnimi potrebami so dobra, vendar je še vedno veliko odvisno od kandidata in njegovih posebnih potreb in s tem v povezavi, kako ravnati. V tem delu je še marsikaj prepuščeno šolam, ne glede na izdani sklep.
Komentar, k vprašanju <i>Ali podpirate idejo, da se na maturitetnem spričevalu oziroma obvestilu o uspehu zapiše, da je kandidat splošno maturo opravljal na prilagojen način?</i> : Ne vem, čemu bi služil takšen zapis. Večina dijakov ima podaljšan čas. Če je bil razlog za prilagojeno izvajanje začasen, v bodoče takšna oseba prilagoditev ne potrebuje več, če pa je trajen, pa se bo tako in tako morala na novo pogajati za prilagoditve — bodisi pri študiju ali pri zaposlitvi.
Smiselno se mi zdi, da se na maturitetnem spričevalu zapiše, da je kandidat splošno maturo opravljal na prilagojen način. Sprašujem pa se, kaj to pomeni za vpis naprej glede na to, da se predpostavlja, da gimnazijski maturant nadaljuje s študijem in se pri vpisu upoštevajo le točke. Potem je smiselno tudi, da se zapiše, kolikokrat je kandidat opravljaj maturo.
Še vedno ocenjujem, da strokovnih mnenj ne bi smeli prilagati, saj odločba govori in je utemeljena upravičenost.

(e) Vpis prilagojenega načina opravljanja splošne mature v maturitetno spričevalo

V letošnjem letu smo od ravnateljev prvič želeli izvedeti, ali podpirajo idejo, da se na maturitetnem spričevalu zapiše, da je kandidat splošno maturo opravljal na prilagojen način. Idejo podpira 38 ravnateljev (45,2 %), proti pa jih je 46 (54,8 %).

Preglednica 11.6: Ali podpirate idejo, da se na maturitetnem spričevalu oziroma obvestilu o uspehu zapiše, da je kandidat splošno maturo opravljal na prilagojen način?

	Število	Odstotek
Da.	38	45,2 %
Ne.	46	54,8 %
SKUPAJ	84	100,0 %

SKLEP

V šolskem letu 2015/2016 je splošno maturo izvajalo 84 organizacij in vse so tudi odgovorile na anketni vprašalnik za ravnatelje (100 %; leta 2015: 98,8 %). Po vrsti izobraževalnega programa so bile to splošne gimnazije (51), strokovne gimnazije (22), organizacije, ki združujejo splošne in strokovne gimnazije (10), ena pa je izvajala samo maturitetni tečaj.

Stališča ravnateljev do splošne mature. Analiza odgovorov v vprašalniku za ravnatelje pokaže, da ima veliko ravnateljev pozitivno stališče do splošne mature. Okoli 90 % ravnateljev meni, da splošna matura daje primeren okvir za boljše končno znanje dijakov (leta 2016: 96,5 %; odgovora *Zelo se strinjam* in *Strinjam se*; leta 2015: 94,0 %) in da usposabljanja za zunanje ocenjevalce pozitivno vplivajo na ocenjevanje dijakov pri pouku (leta 2016: 89,3 %; leta 2015: 90,4 %). V primerjavi z lanskim letom se jih manj strinja s trditvijo, da splošna matura skupaj s predmetnimi izpitnimi katalogi vpliva na izboljšanje kakovosti poučevanja (leta 2016: 82,1 %; leta 2015: 88,2 %), v podobnem številu kakor lani pa se strinjajo, da postaja zaključek šolskega leta mirnejši ob boljšem poznavanju pravil in kriterijev znanja (leta 2016: 81,0 %; leta 2015: 80,8 %) in da splošna matura krepi sodelovanje med učitelji, ki izvajajo priprave na splošno maturo (leta 2016: 73,8 %; leta 2015: 72,3 %). Z negativnim vplivom splošne mature na širšo razgledanost dijakov se strinja okoli 40 % ravnateljev (leta 2016: 39,3 %; leta 2015: 42,1 %), da so dijaki vznemirjeni zaradi splošne mature, pa jih meni nekoliko manj kakor lani (leta 2016: 66,7 %; leta 2015: 69,9 %). Razloge za to najpogosteje pripisujejo vpisu na univerzo (65,5 %).

Ravnatelji so na vprašanje, *Kako se priprava na maturitetne predmete odraža pri pouku*, najpogosteje odgovarjali, da je pouk primerno vezan na pripravo na maturitetne izpite (78,2 %), druga izbira je bila, da je preveč vezan (20,2 %), samo en ravnatelj pa je izbral odgovor, da je premalo vezan (1,2 %).

V letošnjem letu smo od ravnateljev prvič želeli izvedeti, kakšno je njihovo mnenje o uvedbi dveh ravni (osnovna in višja) pri vseh izbirnih predmetih. Na voljo je bilo pet ponujenih odgovorov, en je bil proti uvedbi, štirje pa za uvedbo dveh ravni. Razlika med odgovori za uvedbo je bila v tem, kako naj ta poteka: po fazah, sočasno pri vseh predmetih, sočasno s spremembo učnih načrtov ali z uvedbo povišane ocenjevalne lestvice. Z uvedbo dveh ravni se je strinjalo 56 oz. 66,7 % ravnateljev, proti uvedbi jih je bilo 26 oz. 31,0 %, en ravnatelj oz. 1,2 % je hkrati izbral odgovora proti uvedbi in za uvedbo, če bi ta potekala sočasno pri vseh predmetih, en pa na vprašanje ni odgovoril. Ravnatelji, ki so se opredelili za uvedbo dveh ravni pri vseh izbirnih predmetih (57 oz. 67,8 %; upoštevan je tudi ravnatelj, ki je hkrati izbral odgovor proti in za uvedbo), so odgovarjali na vprašanje, ali naj bi se ob uvedbi dveh ravni spremenilo tudi največje število točk za splošni uspeh. Mnenja so tukaj razdeljena na pol: za spremembo največjega števila točk se jih je zavzelo 28 oz. 33,3 %, proti spremembi pa 29 oz. 34,5 % – od teh se jih je 27 oz. 32,1 % strinjalo s tem, da bi smel dijak opravljati več predmetov na višji ravni, pri splošnem uspehu pa bi se upoštevala dva z največjim številom točk, dva oz. 2,4 % pa se s tem nista strinjala.

Zunanji člani šolske maturitetne komisije (ŠMK). Odgovori anketiranih pokažejo, da je Državna komisija v šolskem letu 2015/2016 imenovala zunanje člane ŠMK (predstavnike

ZRSŠ in univerz) na 65 organizacij od 84 (77,4 %; leta 2015: 84,3 %). Od teh jih je na seje ŠMK povabilo 61 organizacij (72,6 %; leta 2015: 77,1 %), zunanji člani pa so se na vabila odzivali redno na 35 organizacijah (41,7 %; leta 2015: 41,5 %) in občasno na 16 organizacijah (19,0 %; leta 2015: 22,9 %). Sodelovanje zunanjih članov v ŠMK ni smiselno za 39 ravnateljev (46,4 %; leta 2015: 53,0 %), za 45 ravnateljev pa je smiselno. Od teh jih 42 meni, naj se sodelovanje ohrani v dosedanji obliki (50,0 %; leta 2015: 39,8 %), trije pa, naj se v prihodnje spremeni – en se sprašuje, kako spodbuditi interes zunanjih članov, drugi, naj bo sodelovanje zunanjih članov aktivno, in ne zgolj formalnost, tretji pa komentira, da je zavzetost za sodelovanje odvisna od posameznega člana.

Orodje za analizo izkazanega znanja ob zaključku srednje šole. Orodje za analizo izkazanega znanja ob zaključku srednje šole je podprto z nacionalnimi podatki o splošni maturi od leta 2002 dalje in omogoča šolam analize na treh ravneh šolskega sistema: nacionalni, šolski in razredni.

Največ ravnateljev je odgovorilo, da Orodje za analizo izkazanega znanja uporabljajo občasno (75,0 %; leta 2015: 73,5 %), drugi najpogostejši odgovor je pogosto (11,9 %; leta 2015: 16,9 %), najmanj pa je takih, ki ga ne uporabljajo nikoli (13,1 %; leta 2015: 9,6 %). Z Orodjem za analizo izkazanega znanja opravljajo ravnatelji največ analiz splošnega uspeha (81,0 %), sledijo: analiza uspeha pri predmetu po (točkovnih) ocenah (72,6 %), analiza uspeha pri predmetu po ocenah v zaključnem letniku (57,1 %), analiza uspeha pri predmetu po odstotnih točkah (40,5 %), analiza uspeha pri posameznih delih izpita (notranji, zunanji del) po odstotnih točkah (35,7 %), najmanj pa jih opravlja analize po nalogah (31,0 %) in analizo dodane vrednosti (26,2 %). Ravnatelji o analizah najpogosteje (nad 50 %) razpravljajo z učitelji na pedagoški konferenci (60,7 %), v predmetnih aktivih (56,0 %) in v ožjem krogu s pomočnikom ali svetovalnim delavcem (53,6 %), manj pogosto (pod 50 %) pa z učitelji na individualnih pogovorih (41,7 %), na svetu staršev (26,2 %) in na svetu šole (19,0 %). Šole na podlagi analiz uvajajo različne izboljšave: ugotovitve o izkazanem znanju ob zaključku srednje šole uporabljajo za izboljšanje dela na šoli v procesu samoevalvacije (71,4 %), pri usposabljanju in delu učiteljev za naslednja šolska leta (44,0 %), pri izboljšanju medletnih trendov uspeha dijakov pri posameznih učiteljih (35,7 %), pri izboljšanju rezultatov pri splošni maturi glede na sorodne šole (33,3 %) in pri umeščanju ugotovitev v letni delovni načrt (28,6 %).

Težave pri izvedbi splošne mature. Težave pri izvedbi splošne mature v letu 2016 izpostavlja 9 od 84 ravnateljev. Najpogosteje navedene težave so bile povezane s kandidati s posebnimi potrebami, npr. neprimeren računalniški program za izvedbo pisnega dela izpita, zagotavljanje zadostnega števila prostorov in nadzornih učiteljev zaradi različnih skupin, še posebej skupin s kandidati z različnim časom pisanja in različnimi predmeti (predlog je, da dijaki opravljajo časovno usklajene pisne dele pri različnih predmetih v istem prostoru), postavlja se tudi vprašanje o smiselnosti podaljšane časa pisanja za 100 % pri kandidatih s težavo v koncentraciji. Druge posamične težave so bile: težavna organizacija pouka za nižje letnike med izvajanjem mature, neusklajenost šolskega in maturitetnega koledarja, neprimerni pogoji za slušno razumevanje, saj se pri poslušanju težko izključi šum okolice, vedno večje število kandidatov štiriletnih strokovnih šol, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature (število učiteljev se zaradi manjšega vpisa zmanjšuje), potrdila o opravljenem

posameznem izpitu splošne mature niso bila dostavljena na šolo. En ravnatelj tudi komentira, da prepisovanje odgovorov na ocenjevalni obrazec, kjer morajo dijaki s svinčnikom podčrtovati in s kemičnim svinčnikom obkrožiti odgovor, ne sodi v zrelostni izpit.

Ukrepi za izboljšanje splošne mature. Ukrepe je predlagalo 14 ravnateljev. Trije predlogi so povezani z ustinimi izpiti: en ravnatelj ugotavlja, da opravljanje izpitov v juniju otežuje zaključek pouka, drugi predlaga, naj se pisni izpiti izvajajo v maju, in tretji, naj se ukinejo. Dva ravnatelja predlagata, naj dijaki sočasno opravljajo več kot dva različna predmeta z enakim časom pisanja v istem prostoru. Drugi njihovi posamični predlogi so: nadzorni učitelji pri pisnih izpitih naj bodo tudi laboranti, zunanjih nadzornih učiteljev naj šole ne razporejajo k dijakom s posebnimi potrebami, ki imajo podaljšan čas tudi do 100 %, dijakom s posebnimi potrebami naj se pri izvedbi pisnih izpitov nudi več pomoči, na izpitni poli za geografijo naj bo označeno število prilog, postopki za prenašanje gradiva med dvema stavbama naj se poenostavijo, čas za pisanje eseja pri slovenščini naj se podaljša, kandidatom naj se omogoči vpogled v izpitne pole na spletu s kodo, ki jo prejmejo ob pisanju. Predloga dveh ravnateljev sta bila konceptualne narave: (1) splošno maturo naj se posodobi v skladu s sodobnimi pristopi poučevanja, (2) univerza naj se jasno opredeli do mature – jo potrebuje ali ne, redefinira naj se pojem splošne izobrazbe, ki naj jo na nacionalni ravni skladno z razvojnimi smernicami družbe določijo vrhunski strokovnjaki z različnih področij, na tej podlagi naj se reorganizira mreža šol in oblikuje nacionalna matura, ki bo dajala uporabne rezultate.

Ocena posredovanih informacij. Analiza odgovorov kaže, da ravnatelji pozitivno ocenjujejo natančnost, pravočasnost in nedvoumnost informacij, ki jih posredujejo DK SM, Ric in MIZŠ. Deleži pozitivnih ocen (*Da*) za vse organe in ustanove, ki izvajajo splošno maturo, namreč presegajo 92 %.

Ocena sodelovanja. Ravnatelji so sodelovanje z DK SM, Ricem in MIZŠ ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Njihove ocene so visoke, saj povprečna ocena za vse ustanove in organe za splošno maturo presega 4,3.

Ocena ustreznosti maturitetnih predpisov. Tudi ustreznost maturitetnih predpisov so ravnatelji ocenjevali z ocenami od 1 (zelo slabo) do 5 (odlično). Ocene so dodeljevali trem predpisom: koledarju opravljanja splošne mature, pravilom o varovanju izpitne tajnosti in izpitnemu redu. Z enakima povprečnima ocenama vrednotijo ustreznost pravil o varovanju izpitne tajnosti in ustreznost izpitnega reda (ocena 4,6). Nekoliko nižjo povprečno oceno dodeljujejo koledarju opravljanja splošne mature (ocena 4,0).

Kršitve pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda. Vseh zabeleženih kršitev pravilnika o splošni maturi in izpitnega reda je bilo 9. Največ kršitev je bilo za opomin pri pisnem delu izpita (6).

Pritožbe in ugovori. Število vseh pritožb in ugovorov na ŠMK SM je bilo 5 (spomladanski izpitni rok: 5; jesenski izpitni rok: 0), ugodno sta bili rešeni 2 (40,0 %).

Prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami.

Prilagojen način izvajanja splošne mature za kandidate s posebnimi potrebami je potekal na 64 organizacijah od 84 (77,1 %). Z najvišjo povprečno oceno ravnateljstva vrednotijo sodelovanje Rica in organizacij (ocena 4,8), nekoliko nižji povprečni oceni pa dodeljujejo prilagoditvam izpitnih pol (ocena 4,7) in elektronskemu obrazcu za prijavljanje kandidatov s posebnimi potrebami (ocena 4,6).

Državni izpitni center se zahvaljuje vsem ravnateljstvom, ki ste odgovorili na anketo, saj bo analiza odgovorov pripomogla k boljši izvedbi splošne mature. V želji po čim večji uporabnosti vprašalnika za ravnateljstva – tako po vsebini kakor tudi po razumljivosti vprašanj – vas prosimo, da predloge za kakršnekoli spremembe vprašalnika pošljete na elektronski naslov: info@ric.si.